

Samarbejdsmodel

www.netpilot.dk

Udarbejdet af Learning Lab Denmark for Københavns Kommunes Biblioteker
2007

Samarbejdsmodel

Ønske om samarbejde

Der eksisterer for tiden et udpræget ønske om at styrke samarbejdet mellem folkebibliotekerne og skolerne. Denne model er udsprunget af dette ønske, og materialet 'Netpilot' bruges derfor som anledning til at øget samarbejdet.

Netpilot består af 3 dele:

1. Et undervisningsforløb i informationssøgning på internettet.
2. Et browser plug-in (InfoNaut), som skal støtte eleverne i deres søgning
3. Nærværende model for det tværfaglige samarbejde mellem folkebiblioteker og skolebiblioteker

Elevernes informationssøgnings-kompetencer

Modellen her tager afsæt i, at folkebibliotekarere og skolebibliotekarere *sammen* kan tilbyde eleverne bedre vejledning og støtte i udviklingen af deres informations-søgningskompetencer, end de kan hver for sig. Forbedringen af elevernes informationssøgnings-kompetencer er det overordnede formål med samarbejdet. Disse kompetencer er en del af elevernes livslange læring, fordi det er kompetencer, som de vil få brug for i mange år fremover, blandt andet til at søge information i forbindelse med studier, jobs og fritid.

Målsætning

Formål med samarbejdet

Det overordnede formål med samarbejdet er:

- At styrke elevernes informations-søgnings-kompetencer.
- At give eleverne indblik i, hvad de to biblioteker sammen kan tilbyde af ressourcer og oplevelser.

Delmål med samarbejdet

- At få flere aktive, selvstændige brugere, der udnytter alle bibliotekernes ressourcer.
- At lærere, skolebibliotekarere og folkebibliotekarere deler erfaringer omkring formidling og læring.

Samarbejdsmodel

Hvad kan folkebibliotekarer og skolebibliotekarer sammen tilbyde eleverne?

Gennem deltagelse i Netpilots biblioteksmodul får eleverne lejlighed til at se, hvad folkebiblioteket tilbyder. Eleverne får en introduktion til bibliotekets mange muligheder, og de lærer, hvordan de kan søge informationer her. Besøget på folkebiblioteket vil på den måde støtte eleverne i deres daglige søgning efter information, og eleverne vil bygge videre på det, som de har lært i løbet af de moduler, de er blevet undervist i på skolen.

Eleverne ser, hvilke udvidede muligheder der er på folkebiblioteket, og på sigt vil det være en stor hjælp for både elever, lærere og bibliotekarer, at eleverne selvstændigt kan søge efter information og materialer på både folke- og skolebiblioteket.

Hvis folkebibliotekarerne deltager i nogle af modulerne på skolen, vil dette kunne øge udbyttet af samarbejdet endnu mere, idet både lærere og folkebibliotekarer på den måde får indsigt i og kan gøre brug af hinandens viden og erfaring på forskellige områder.

Samarbejdsudbytte

Samarbejde med langsigtede perspektiver

Med materialet Netpilot, som foregår på både folkebiblioteket og i skolen, vil det være oplagt at bruge samarbejdet til at skabe en kvalitativ forbedring af elevernes informationssøgningskompetencer.

Det skitseres desuden i nærværende model, hvilke muligheder begge parter i samarbejdet har for at styrke og bevare det (se side 7 'Perspektiver').

Samarbejdsmodel

Gennem samarbejdet tilbydes eleverne:

- Større, bredere samlinger og adgang til flere databaser. Eleverne lærer at navigere i forskellige materialesamlinger såvel som i de fysiske biblioteker.
- Bredere faglig ekspertise.
- Flere muligheder, når de har brug for et bibliotek – og samlet set også mere åbningstid.
- Fokus på fantasi, den gode oplevelse og spændende materialer, hvilket giver mulighed for at styrke læselysten hos alle elever, også de læsesvage eller de mere perifere elever.
- Flere steder at få hjælp i forbindelse med projektopgaver.

Gennem samarbejdet tilbydes folkebibliotekarerne:

- Mulighed for at positionere sig som en værdifuld ressource over for både elever og skole.
- Mulighed for at drøfte formidling og læring med skolebibliotekar-teamet eller læreren.
- At introducere eleverne til bibliotekets muligheder og på den måde skabe mere selvstændige brugere.
- Adgang til nye, potentielle brugere.
- At skabe faglige netværk og et tværfagligt samarbejde, som kan medvirke til at opkvalificere og systematisere biblioteksorienteringen.

Samarbejdsudbytte

Gennem samarbejdet tilbydes skolebibliotekar-teamet:

- En samarbejdspartner omkring elevernes emnearbejde og projektopgaver.
- En tættere kontakt med folkebiblioteket og dermed faglig sparring omkring nye tiltag, indkøb af materialer, kulturelle arrangementer etc.
- At eleverne får adgang til flere materialer, flere databaser ved nu også at have kendskab til folkebibliotekets muligheder.
- En mulighed for at udvide tilbuddet til de læsesvage elever.

Samarbejdsmodel

Netpilot er skolebibliotekar-teamets ansvarsområde

Skolens lærere skal af skolebibliotekar-teamet gøres opmærksomme på Netpilot og dets muligheder. Dette gøres nemmest ved, at skolebibliotekar-teamet holder et kort oplæg om Netpilot på et lærermøde. Som udgangspunkt er det således skolebibliotekar-teamet, der er ansvarligt for gennemførelsen af undervisningen, da dette team har et indblik i informationssøgning, som det vil være oplagt at udnytte.

Det kan dog også være den enkelte lærer, der gennemfører undervisningen, med god hjælp og støtte fra skolebibliotekar-teamet, som kan deltage i noget af undervisningen. Hvordan man fordeler undervisnings- og supportroller og udnytter mulighederne for samarbejde mellem lærere og skolebibliotekarer, må være en lokal beslutning, så som udgangspunkt foreslår vi at skolebibliotekar-teamet er de ansvarlige.

Skolebibliotekar-teamet er desuden mellemliddet mellem folkebiblioteket og skolen, og dermed er teamet også ansvarligt for, at der bliver etableret kontakt, når en klasse skal igennem et undervisningsforløb med Netpilot.

Skolebibliotekar-teamet

**Netpilots hjemmeside: -
www.netpilot.dk**

Hjemmesiden kan bruges som referencepunkt for alle parter, som på den måde får samme materiale at tage udgangspunkt i, når samarbejdet skal etableres, og undervisningen planlægges.

På www.netpilot.dk kan man finde alle materialer, installationsfiler og undervisnings-planer til fri download.

Samarbejdsmodel

Eksemplarisk forløb for samarbejdet

- Skolen kontaktes tidligt på foråret af folkebiblioteket med henblik på at få indarbejdet aftalen omkring Netpilot i årsplanen. Folkebiblioteket tilbyder undervisning i Netpilots biblioteksmodul.
- Skolebibliotekar-teamet (bestående af skolebibliotekar og IT-ressourcelærer) holder et kort oplæg om Netpilot og dets muligheder på et lærermøde.
- Det aftales med 6. klasses lærere, hvornår Netpilot modulerne kan gennemføres, og at skolebibliotekar-teamet står for (noget af) undervisningen.
- Skolebibliotekar-teamet kontakter folkebiblioteket og aftaler både, hvornår folkebibliotekaren deltager i undervisningen på skolen og også, hvornår der skal undervises i biblioteksmodulerne på folkebiblioteket.
- Eleverne udfylder spørgeskema, der sendes til folkebibliotekaren. På baggrund af spørgeskemaerne fylder bibliotekaren en bogvogn med materialer forud for klassens besøg på biblioteket.
- Eleverne får indmeldelsesblanketter med hjem inden besøget, og forældrene udfylder disse, så eleverne kan have dem med ved besøget på biblioteket. På den måde kan de låne materialer med hjem.
- Folkebibliotekaren præsenterer biblioteket som en oplevelses- og informationscentral, hvor alle er velkomne til at bede om hjælp.
- Efter undervisningen på folkebiblioteket evaluerer skolebibliotekar-teamet og folkebibliotekaren forløbet og samarbejdet med henblik på at forbedre det til næste gang.

Indledning

"Vores ambition er at tilbyde lærere og elever rum, som understøtter den læring, der foregår på skolen. Og vi kan indgå i undervisningsforløb, når det er relevant at undervise elever og lærere i fx video-redigering, søgning, billedbehandling og kildekritik.

Vi vil også gerne fungere som konsulenter i elevernes arbejde med at opbygge en god projektopgave".

Græsted integrerede bibliotek BLIK i
"Det integrerede bibliotek"

"Vi kan mærke, at vi lærer en masse af hinanden, at vi folkebibliotekarere fx begynder at tænke mere pædagogisk, mens skolebibliotekarerne nu kan vejlede i søgning på samme måde som os".

Vigerslev Bibliotek i
"Det integrerede Bibliotek"

Samarbejdsmodel

Det længere perspektiv

På længere sigt kan et styrket samarbejde mellem folkebibliotek og skol betyde **styrkede tværfaglige netværk og nye varige samarbejdsrelationer** og at **begge parter viden om formidling i forbindelse med informationssøgning øges**. Samlet vil dette betyde, at både folkebibliotekerne og skolerne vil have et bedre og mere målrettet tilbud til børn og unge, fordi de gennem samarbejdet har udvekslet erfaringer omkring målgruppen og reflekteret over deres respektive tilbud.

Samarbejde mellem folke- og skolebibliotek vil kunne bruges til:

- **At øge læselysten hos alle skoleelever** – især på mellemtrinnet. Folkebibliotekerne har stor erfaring med at finde materialer, som kan interessere den enkelte bruger, og skolen vil kunne få stort udbytte af at udnytte denne ressource.
- **At lave fælles kulturelle arrangementer** på skolen eller folkebiblioteket. Den slags arrangementer, hvor skolerne er medarrangør, vil kunne nå en stor gruppe af både børn og voksne. Folkebiblioteket vil især kunne bidrage med erfaringer omkring kulturformidling og med at integrere deres eksisterende læselyst- og kulturarrangementer i undervisningen.
- **At tilbyde udvidede søgemuligheder i forbindelse med informationssøgning til projektopgaven**, men også en udvidet vejledning og hjælp til at komme i gang med projektet.
- **At udstille elevarbejder og større skoleprojekter på folkebiblioteket** og dermed nå et endnu større publikum og inspirere flere.

Perspektiver

“Vi har hele tiden været meget bevidste om vores forskellige faglighed og har brugt den i undervisningssammenhængen, så vi supplerer hinanden optimalt.

Vi har undervejs lært at give hinanden positiv og konstruktiv feed-back på tværs af faggrupper og faggrænser. Og lærerne har på smukkeste vis understøttet folkebibliotekarerne i udviklingen som undervisere. Folkebibliotekspersonalet kan anvende den nye viden om 8. klassers måde at lære på i fremtidige biblioteksorienteringer for 8. klasser”.

Evalueringsrapport for samarbejdet mellem Dyvekeskolen og Solvangcentrets Bibliotek

Samarbejdsmodel

Mere info

Om bibliotekernes udfordringer:

Drotner, K. (2003). Børns medievaner – en dobbelt udfordring til skole og bibliotek. I: *Rum til at skabe sig – for børn, fagpersoner og institutioner*, Biblioteksstyrelsen

Hermann, H. (2006). Skuden skal vendes nu..., *Bibliotekspressen*, 12/2006

Kofoed, A. & Sørensen, N. U. (2006). *Unge og biblioteker*. Roskilde: Roskilde Bibliotek – om de unges opfattelse af biblioteket samt deres krav og forventninger til det moderne bibliotek.

Madsen, M. C. (2004). *En stjerne rolle til skolebiblioteket – fra pædagogisk servicecenter til pædagogisk udviklingscenter*. Uddannelsesstyrelsens temahæfte nr. 12, 2004. Undervisningsministeriet – kan findes på <http://pub.uvm.dk/2004/stjernerolle/>

Erfaringer med samarbejdet

Buchhave, B. (1998). *Samarbejde mellem skole- og folkebiblioteker: en rapport om status og udvikling af de to bibliotekstyper*. Ballerup: Danmarks Biblioteksforening – beskrivelse af de to bibliotekstyper med en del casestories.

Madsen, M. C. (2002). *Noget at tale om – sproglig stimulering og læsning – på samme hammel*. Biblioteksstyrelsen – om samarbejde om sproglig opmærksomhed, læselyst og sprogstimulering.

Madsen, M. C. (2005). *Det integrerede bibliotek. Nye roller til skolen og biblioteket. En kogebog*. Frederiksberg: Bibliotekarforbundet – konkrete eksempler på, hvordan de to bibliotekstyper kan samarbejde – se www.bs.dk

Myhring, E. & Nielsen, G. (2001). Samarbejde om børns sprog. *Bibliotekspressen*, 15/2001, s. 433

Nilsson, S. (2003). *Det gode budskab: På samme hammel*. Biblioteksstyrelsen – evalueringsrapport for Biblioteksstyrelsens projekt "På samme hammel" om mulighederne for samarbejde mellem folke- og skolebiblioteker.

Pihl, T. (2003). Skole- og folkebibliotek – samarbejdets kampplads. *Danmarks Biblioteker*, 01/2003: <http://www.danmarksbiblioteker.dk/Default.aspx?ID=1377>

Projekt Læring, lyst og viden - Københavns Kommunes bibliotekers projekt om unge, informationskompetence og bibliotekerne: <http://www.bibliotek.kk.dk/bibliotekerne/biblioteksudvikling/projekter/laering>